

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 listopada 2016 r. powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanej K. M. kwoty 5.387,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 listopada 2016 r. oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony stosunku pracy łączyła umowa z dnia 7 grudnia 2015r. o podnoszenie kwalifikacji, na mocy której powódka jako pracodawca zobowiązał się pokryć koszty 12-miesięcznej praktyki farmaceutycznej pozwanej, zatrudnionej na stanowisku stażysty. Natomiast K. M. zobowiązała się do przepracowania u pracodawcy okresu 12 miesięcy po zakończeniu praktyki. Strony jednocześnie przewidziały, że w przypadku wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy – przez pracownika za wypowiedzenia – pozwana zobowiązana będzie do zwrotu kosztów szkolenia, które w umowie określono na 500 zł miesięcznie. Były pracodawca pozwanej przełał wierzycelność z tego tytułu na rzecz powodowej spółki.

Nakazem zapłaty z dnia 6 grudnia 2016 r. uwzględniono całość wniesionego roszczenia.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że zawarcie umowy o podnoszenie kwalifikacji od początku miało w istocie na celu doprowadzenie do sytuacji, w której będzie zobowiązana do zapłaty kwoty określonej w umowie. Wypowiedziała stosunek pracy, ponieważ pracodawca notorycznie opóźniał się w wypłacie wynagrodzenia za pracę. Pracodawca faktycznie nie organizował żadnych czynności szkoleniowych, ani nie uczył jej żadnych umiejętności. Pozwana dodała, że umowa o podnoszeniu kwalifikacji została podpisana przez osobę nie związaną ze spółką.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. M. w okresie od 7 grudnia 2015 r. do 31 października 2016 r. była zatrudniona przez Na (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S., na podstawie umowy o staż, zawartej na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne, na okres 24 miesięcy, na stanowisku technika farmaceutycznego – praktykanta, w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa uległa rozwiązaniu na skutek wypowiedzenia złożonego przez pracownika.

Niesporne, a nadto umowa o staż – k. 8-9, wypowiedzenie – k. 14

W dniu 7 grudnia 2015 r. strony zawarły także umowę o podnoszenie kwalifikacji, zgodnie z którą prowadzona przez spółkę apteka zobowiązała się szkolić pracownika w zakresie technik sprzedażowych, jak i udzielać dodatkowych szkoleń wykraczających poza zakres obowiązkowych praktyk. Koszty szkolenia określono umowie na 6.000 zł za rok – po 500 zł miesięcznie i wskazano, że poniesie je apteka. W myśl § 3 umowy jeżeli w trakcie praktyk obowiązkowych – stażu lub po ich ukończeniu w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy nastąpi: rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę za wypowiedzeniem, niezawarcie przez pracownika kolejnej umowy o pracę – pracownik zobowiązuje się do zwrotu poniesionych przez pracodawcę kosztów szkolenia w terminie 30 dni od dnia uzyskania pisemnej informacji o wysokości zobowiązań.

Dowód: umowa o podnoszenie kwalifikacji – k. 10-11

Podczas stażu K. M. przez pierwszy miesiąc swojego zatrudnienia pracowała w aptece w Centrum Handlowym (...) w S., a przez pozostały okres w Aptece (...) przy ul. (...) w S.. W pierwszej placówce faktycznie nie pracował kierownik – jedynie osoba formalnie przybrana na to stanowisko przychodziła czasami celem rozliczenia leków refundowanych. W drugiej aptece był kierownik, ale nie wykonywał czynności opiekuna stażu K. M.. W ogóle nie było osoby wyznaczonej do jej szkolenia. Nie podlegała nadzorowi magistra farmacji, bądź kierownika apteki.

Praktyka K. M. polegała na obsłudze klientów apteki – wydawaniu leków gotowych i sporządzaniu leków recepturowych. Nikt nie towarzyszył jej w przygotowaniu leków recepturowych, ani tego nie kontrolował. Nie zmarnowała jednak przy tym żadnych materiałów. Nie było puli materiałów lub składników farmaceutycznych, które miały służyć tylko jej szkoleniu. Nie otrzymała narzędzi do przygotowywania leków, które miały być przeznaczone tylko dla potrzeb szkoleniowych. Nie miała mniej obowiązków od pozostałych pracowników apteki. Nie była zwolniona z żadnych zadań i byłam rozliczana tak, jak każdy pracownik. Nie otrzymała urlopu szkoleniowego. Pracodawca nie prowadził wobec niej żadnego szkolenia – w aptece lub w instytucji zewnętrznej. Nikt z zewnątrz nie przychodził jej szkolić. Nie robiła tego też magister farmacji z jej apteki, ani właściciele. Nie było żadnych spotkań na temat techniki sprzedaży lub organizacji apteki. Samodzielnie wydawała leki pacjentom, a w systemie była wtedy zalogowana na kierownika apteki. Nie sporządzono planu stażu.

Pracodawca nie poniósł żadnych kosztów stażu K. M., poza tym, że wypłacał jej wynagrodzenie za wykonaną pracę. Nie przedstawiono jej żadnej faktury dotyczącej stażu.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej K. M. – k. 110
- zeznania świadka I. N. – k. 94- 95;
- zeznania świadka I. C. – k. 94.

Pismem z 25 października 2016 r. K. M. została wezwana przez pracodawcę do zapłaty kwoty 5.387,12 zł, tytułem poniesionych kosztów szkolenia za okres od 7 grudnia 2015 r, do 31 października 2016 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 15

„Na zdrowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umową cesji z dnia 7 listopada 2016 r. przełała wierzytelność przysługującą jej wobec K. M. z tytułu umowy o podnoszenie kwalifikacji na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Pismem z tego samego dnia K. M. została poinformowana o przelewie.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności – k. 17, pismo z dnia 7 listopada 2016 r. - 18

Sąd zważył co następuje:

Powództwo znajdujące podstawę prawną w przepisie art. 103⁵ kodeksu pracy okazało się niezasadne.

Bezspornym w sprawie był fakt zawarcia przez strony umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych z dnia 7 grudnia 2015r. Spornym pozostawało jednak wywiązanie się przez pracodawcę pozwanej z jego zobowiązania, a w rezultacie faktyczne poniesienie kosztów podnoszenia kwalifikacji K. M. przez Spółkę Na (...). Powódka stała na stanowisku, że przedmiotowa umowa o podnoszenie kwalifikacji obejmowała czynności związane z przewidzianym prawem szkoleniem praktycznym w ramach stażu odbywanego przez technika farmacji – stażystę. Twierdziła również, że w toku praktyki w aptece należącej do spółki Na (...) pozwana została przeszkolona w zakresie technik sprzedaży oraz dodatkowych aspektów pracy technika farmacji na poziomie wykraczającym poza granice obowiązkowego stażu. Pozwana z kolei twierdziła, że w toku praktyki w aptece Spółki Na (...) nie uzyskiwała żadnej wiedzy praktycznej i teoretycznej od pracodawcy, w szczególności patrona stażu, oraz że pracodawca w żadnym zakresie nie ponosił kosztów dodatkowych szkoleń, o których mowa w umowie o podnoszeniu kwalifikacji.

Ustalając stan faktyczny w prawie Sąd oparł się na przedstawionych przez strony dokumentach, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, ponadto na przesłuchaniu powódki, której relacja z odbytego stażu pokrywała się w pełni z przedstawionymi przez świadków I. N. i I. C.. Z zeznań tych osób wynika jednoznacznie, że pozwana podejmując

pracę w ramach stażu w aptekach firmy Na (...) została po prostu skierowana do wykonywania obowiązków sprzedawcy leków i innych wyrobów medycznych oferowanych przez poszczególne apteki na podstawie umowy o pracę na czas określony (staż). Z zeznań wskazanych świadków i pozwanej wprost wynika, że pozwanej faktycznie nie zapewniono odbycia stażu realizującego program praktyk i technika farmaceutycznego stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie odbywania praktyki w aptece przez technika farmaceutycznego (Dz. U. Nr 126, poz. 1082). Opiekun praktyki bądź wyznaczony farmaceuta nie sporządził dla pozwanej planu i harmonogramu zajęć praktycznych i nie potwierdzał odbycia zajęć w dzienniku praktyki aptecznej technika farmaceutycznego. Nikt nie sprawował nadzoru nad wykonaniem czynności przez stażystę. Nikt też w stosunku do pozwanej nie prowadził zajęć praktycznych i nie potwierdzał zrealizowania programu praktyki. Pozwana została dopuszczona do pracy w oparciu o wiedzę zdobytą w trakcie nauki w szkole, którą uzupełniała jedynie własnymi obserwacjami innych pracowników apteki, lecz nie będących opiekunami jej praktyki. Wydawała leki receptowe będąc zalogowana w systemie informatycznym aptecznym jako kierownik apteki. Nie prowadzono dla pozwanej zajęć teoretycznych lub praktycznych i żadna osoba nie otrzymywała dodatkowego wynagrodzenia za czynności opiekuna stażu pozwanej.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza w żaden sposób, aby pozwana brała udział w jakichkolwiek dodatkowych szkoleniach mogących nosić cechy podnoszenia kwalifikacji, w szczególności z zakresu technik sprzedaży leków i innych produktów aptecznych.

Jednocześnie też powódka w żaden sposób nie wykazała, aby Spółka Na (...) ponosiła jakiegokolwiek koszty szkoleń zewnętrznych odbytych przez pozwaną w trakcie stażu. Nie przedstawiła stosownych rachunków, względnie wiarygodnych wyliczeń na tę okoliczność. W szczególności nie uprawdopodobniła jakichkolwiek kosztów praktycznej nauki zawodu pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał również, że powódka w żaden sposób nie wykazała, aby w ramach umowy o podnoszenie kwalifikacji Na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. ponosiła jakiegokolwiek koszty szkolenia pozwanej, o których mowa w § 2 łączącej strony umowy, i których zwrotu mogłaby się powódka domagać od pozwanej w związku z rozwiązaniem przez K. M. umowy o pracę za wypowiedzeniem na podstawie § 3 umowy.

Sąd zauważył, że w zapisy umowy o podnoszenie kwalifikacji dotyczą kosztów poniesionych i tylko takie podlegałyby zwrotowi. Żądanie innego rodzaju kwot miałooby charakter kar umownych i nie podlegało reżimowi regulacji art. 103⁵ Kodeksu pracy, który również in fine stanowi o kosztach poniesionych.

W myśl art. 103⁵k.p. - pracownik podnoszący kwalifikacje zawodowe:

który bez uzasadnionych przyczyn nie podejmie podnoszenia kwalifikacji zawodowych albo przerwie podnoszenie tych kwalifikacji,

z którym pracodawca rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia z jego winy, w trakcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub po jego ukończeniu, w terminie określonym w umowie, o której mowa w art. 103⁴, nie dłuższym niż 3 lata,

który w okresie wskazanym w pkt 2 rozwiąże stosunek pracy za wypowiedzeniem, z wyjątkiem wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn określonych w art. 94³,

który w okresie wskazanym w pkt 2 rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 lub art. 94³, mimo braku przyczyn określonych w tych przepisach

- jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na ten cel z tytułu dodatkowych świadczeń, w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub okresu zatrudnienia w czasie ich podnoszenia.

Z kolei zgodnie z art. 103⁴ § 1 k.p. - pracodawca zawiera z pracownikiem podnoszącym kwalifikacje zawodowe umowę określającą wzajemne prawa i obowiązki stron. Umowę zawiera się na piśmie. Umowa nie może zawierać postanowień mniej korzystnych dla pracownika niż przepisy niniejszego rozdziału (§ 2).

W ocenie Sądu zatem nałożenie na pracownika obowiązku zwrotu kosztów nieponiesionych noszących cechę kary umownej za rozwiązanie umowy o pracę byłoby uregulowaniem mniej korzystnym od przepisów Kodeksu pracy i przez to nieważne w myśl art. 18 § 2 k.p.

Powodowa spółka nie określiła zakresu kosztów, jakich dotyczy umowa o podnoszenie kwalifikacji. W myśl art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Zgodnie zaś z § 2 art. 65 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że przedmiotowa umowa została zawarta obok umowy dotyczącej obowiązkowego stażu, nazwę umowy, literalne brzmienie umowy oraz pożądaną zgodność zapisów umowy na regulacjach Rozdziałów III Działu czwartego Kodeksu pracy Sąd uznał, że nie dotyczy ona obowiązkowej części praktyk, ale szkoleń w zakresie technik sprzedażowych i dodatkowych innych wykraczających poza jej zakres, co wprost zresztą wynika z treści umowy. Taki jest również zdaniem Sądu cel regulacji Kodeksu pracy umożliwiających pracodawcy na podstawie umowy uregulowanie zasad partycypowania w podnoszeniu kwalifikacji pracownika wykraczającym poza jego codzienne obowiązki pracownicze.

Mając na uwadze powyższe, Sąd doszedł do wniosku, że pracodawca pozwanej nie poniósł żadnych kosztów związanych z podnoszeniem jej kwalifikacji zawodowych, przez co powództwo podlegało oddaleniu.

W punkcie drugim wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania mając na uwadze art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz fakt, iż powódka przegrała sprawę w całości. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania pozwany na wniosek powoda winien zwrócić mu koszty celowej obrony jego praw przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata w kwocie 1800 zł ustalone w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.), w szczególności § 2 pkt 4 rozporządzenia., oraz koszty udzielenia mu umocowania – opłatę skarbową wynoszącą 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

16 maja 2018 r.